

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koulutustakuusta ja vaikeasti vammaisten koulutuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johanna Karimäen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 158/2017 vp:

Tullaanko ammatillisen opetuksen reformissa, jonka tarkoituksena on uudistaa koko ammatillinen koulutus, huomioimaan vaikeimmin kehitysvammaisten ammatillinen koulutus ja

miten hallitus aikoo turvata riittävät TELMA-opinnot vammaisille nuorille sekä mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen vammaisille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ammatillisen koulutuksen reformia koskevan hallituksen esityksen (39/2017 vp) mukaan ammatillinen koulutus uudistettaisiin asiakaslähtöiseksi ja osaamisperusteiseksi kokonaisuudeksi, jonka avulla mahdollistetaan yksilölliset ja joustavat opintopolut myös erityistä tukea tarvitseville sekä vaikeimmin vammaisille opiskelijoille. Tavoitteena on mahdollistaa kaikille perusopetuksen päättäneille vaikeimmin vammaisille nuorille jatko-opinnot ammatillisessa koulutuksessa.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA-koulutus) on tarkoitettu niille vaikeimmin vammaisille opiskelijoille, joiden tavoitteena on koulutuksen päätyttyä siirtyä työelämään, kuten tuettuun työhön, työtoimintaan tai yksilön kannalta muuhun mielekkääseen toimintaan sekä mahdollisemman itsenäiseen elämään. Koulutuksen tavoitteena on mahdollistaa opiskelijalle hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaiset opinnot, jotka tukevat myös aktiivisena kansalaisena toimimista ja osallisuutta sekä tarjoavat elinikäisen oppimisen mahdollisuudet.

Ammatillisen koulutuksen ohjaus- ja säätelyjärjestelmä uudistetaan osana reformia. Voimassa olevan lainsäädäntöä vastaavasti myös jatkossa järjestämisluvilla ja rahoituksella säädeltäisiin ammatillista koulutusta. Järjestämisluvassa voitaisiin määrätä koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta järjestää järjestämisluvassa tarkoitettua valmentavaa koulutusta vaatimaan erityiseen tukeen oikeutetuille opiskelijoille. Vaativan erityisen tuen tehtävän saaneen koulutuksen järjestäjän tehtävänä olisi järjestää koulutusta opiskelijoille, joilla on vaikeita oppimisvaikeuksia taikka vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi opiskelija tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista erityistä tukea. Ehdotettu säännös vastaisi voimassa olevan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun laissa säädettyä erityisopetuksen erityistä koulutustehtävää.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 158/2017 vp

Vaativan erityisen tuen tehtävä voitaisiin nykytilaa vastaavasti antaa niin sanotuille erityisoppilaitoksille tai rajattuna tehtävänä myös muille koulutuksen järjestäjille. Erityisoppilaitokset ovat koulutuksen järjestäjiä, joiden koulutustarjonta keskittyy vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille suunnattuun koulutukseen. Jos erityisen tuen tehtävä annetaan rajattuna tehtävänä, koulutuksen järjestämisluvassa määrättäisiin tällöin tähän tehtävään käytettävien opiskelijavuosien enimmäismäärästä. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus järjestettäisiin aina vaativan erityisen tuen tehtävän perusteella eli tässä koulutuksessa kohderyhmänä olisivat vain ne opiskelijat, jotka ovat oikeutettuja vaativaan erityiseen tukeen.

Vaativaa erityistä tukea voisivat järjestää vain ne koulutuksen järjestäjät, joiden tehtäväksi tämä on määrätty koulutuksen järjestämisluvassa. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää järjestämisluvassa vaativan erityisen tehtävästä ottaen huomioon koulutustarpeet ja koulutuksen järjestäjän edellytykset koulutuksen järjestämiseen. Vaativan erityisen tuen tehtävän edellyttämä korkeampi rahoitus on myös otettu huomioon koulutuksen rahoituksen painokertoimissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on keväällä 2016 tehnyt selvityksen vaikeimmin vammaisten erityisopetuksen tarpeesta ja koulutuksen saatavuudesta ammatillisessa koulutuksessa. Selvityksen perusteella koulutuspaikkojen lisäämiseen ei ole tarvetta valtakunnallisesti pitemmällä aikavälillä, vaan koulutuspaikkojen uudelleen kohdentamisella voidaan vastata koulutustarpeisiin ja koulutuksen saatavuuteen eri alueilla. Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa tarkasti koulutustakuun toteutumista ja tarvittaessa ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin, mikäli koulutustakuun toteutumisessa ilmenisi puutteita.

Helsingissä 16.5.2017

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen